

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Onderzoek bestuur en samenwerkingsverband

Vierjaarlijks onderzoek

Datum vaststelling: 18 november 2022

Samenvatting

Tenminste één keer in de vier jaar onderzoekt de Inspectie van het Onderwijs elk bestuur van een samenwerkingsverband in Nederland. We hebben bij Stichting SWV Passend Onderwijs IJmond onderzocht of het samenwerkingsverband de aan hem opdragen wettelijke taken uitvoert en de daaraan verbonden doelstellingen van passend onderwijs realiseert. Daarnaast hebben we onderzocht of de sturing door het bestuur op de kwaliteit van het samenwerkingsverband op orde is en of er sprake is van deugdelijk financieel beheer.

Context

De Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs IJmond heeft een one-tier besturingsmodel. Het dagelijks bestuur (de directeur-bestuurder) en toezichthoudend bestuur (de twaalf schoolbesturen) vormen samen het Algemeen Bestuur. Het Algemeen Bestuur heeft een onafhankelijke voorzitter. De directeur-bestuurder heeft de dagelijkse leiding van het samenwerkingsverband en is verantwoordelijk voor de voorbereiding en uitvoering van het beleid. Het SWV Passend Onderwijs IJmond heeft medewerkers (consulenten en specialisten) in dienst die de scholen ondersteunen. Binnen het samenwerkingsverband zijn de scholen verdeeld in tien kernen waarbinnen zij samenwerken aan passend, inclusief onderwijs. De scholen krijgen een bedrag per leerling voor de basis ondersteuning en een bedrag per leerling om invulling te geven aan de extra ondersteuning. Het verwijzingspercentage naar het speciaal basisonderwijs is stabiel, echter het deelnamepercentage binnen het speciaal onderwijs blijft nog groeien.

Wat gaat goed?

Het kind staat centraal

Het lukt het samenwerkingsverband goed om, vanuit het gedachtegoed dat het kind centraal moet staan, integraal te arrangeren. Ouders, school, zorgpartners en andere betrokkenen gaan met elkaar in gesprek op het moment dat er behoefte is aan extra ondersteuning.

Alle betrokkenen werken vanuit een gedragen visie.

Er is een helder gedragen visie geformuleerd in drie ambities en uitgewerkt in doelen welke actief leven bij alle betrokkenen, te weten:

1. "We werken aan inclusiever onderwijs";
2. "We vormen een professionele onderwijs- en leergemeenschap

Bestuur: Stichting SWV Passend Onderwijs IJmond
Bestuursnummer: 21602
Nummer samenwerkingsverband PO2711

Gemeenten binnen de regio: Beverwijk, Castricum, Heemskerk, Uitgeest, Velsen

Aantal aangesloten schoolbesturen en scholen: 12 besturen met in totaal 69 scholen

Totaal aantal leerlingen in de regio: ongeveer 15.700

Scholen waarbij we verificatie-activiteiten hebben uitgevoerd:
rkbs de Sleutelbloem (o6FF|C1)
ikc Floriant (2qRH|C1)
Basisschool het Rinket (o5HH|C1)
Heliomare onderwijs (o1MI|OKE o1|SO)

Onderzoekperiode: september 2022

in de IJmond";

3. "We werken integraal samen als professionals in onderwijs, jeugdteams en jeugdhulp."

Het samenwerkingsverband werkt samen in de regio

Het samenwerkingsverband heeft samen met de vijf betrokken gemeenten en het voortgezet onderwijs een uitvoeringsagenda opgesteld zodat iedereen werkt aan gezamenlijk opgestelde doelen.

Een visie op samenwerken binnen kernen

Het samenwerkingsverband heeft de regio verdeeld in kernen. Onderlinge afstemming en samenwerking binnen de kern lukt steeds iets beter maar voldoet nog niet overal aan de gewenste situatie. Er worden verschillende overleggen gevoerd tussen intern begeleiders en schoolleiders van verschillende scholen. Consulanten nemen deel aan deze kern overleggen.

Zichtbaar kwaliteitsbeleid

Er is binnen het samenwerkingsverband aandacht voor de kwaliteit van passend onderwijs en van de dienstverlening aan de aangesloten scholen en het waarborgen daarvan. Het samenwerkingsverband stuurt gericht op het behalen van de doelen uit het ondersteuningsplan.

Consulanten en specialisten begeleiden de scholen

Vanuit het samenwerkingsverband zijn consulanten verbonden aan de scholen. Zij begeleiden scholen praktisch om invulling te geven aan vraagstukken omtrent de ondersteuningsbehoefte van leerlingen. De consulanten zijn aanwezig bij gesprekken of arrangeren externe expertise. In het samenwerkingsverband zijn verschillende specialisten werkzaam welke laagdrempelig door de scholen benaderd kunnen worden met ondersteuningsvragen.

Er is gespecialiseerde expertise aanwezig

Vanuit het samenwerkingsverband wordt actief begeleiding geboden binnen de reguliere scholen om thuisnabij onderwijs te bevorderen. Scholen kunnen ook gebruik maken van expertise vanuit bijvoorbeeld de Fakkelt (nieuwkomers) of Via Nova (hoogbegaafdenproblematiek) voor vragen over de ondersteuning van leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte.

Er is sprake van deugdelijk financieel beheer

Het bestuur weet hoeveel geld het nu en in de toekomst heeft voor het uitvoeren van zijn taken. Het bestuur krijgt en besteedt de middelen die het daarvoor van de rijksoverheid ontvangt volgens de wettelijke eisen.

Wat kan beter?

Ontbreken van actuele schoolondersteuningsprofielen

De scholen binnen het samenwerkingsverband hebben niet allemaal een actueel schoolondersteuningsprofiel (sop). Door het programma Perspectief Op School in te zetten verwacht het samenwerkingsverband de ondersteuningsmogelijkheden beter in beeld te krijgen.

Verdeling van de middelen

Het samenwerkingsverband kent de scholen een leerlinggebonden budget toe om invulling te geven aan de basis- en extra ondersteuning. De keuze om te komen tot deze verdeelsleutel kan inhoudelijk beter onderbouwd worden met als doel de kans vergroten dat de juiste middelen bij de juiste leerlingen terecht komen.

Het samenwerkingsverband heeft onvoldoende zicht op het onderscheid tussen basis en extra ondersteuning.

Er is onvoldoende inzichtelijk wat binnen de scholen valt onder basisondersteuning danwel extra ondersteuning. Het bestuur kan hierdoor niet analyseren hoe de middelen voor basisondersteuning (en extra ondersteuning) door de schoolbesturen aan passend onderwijs zijn besteed en welk effect daarmee is bereikt.

Wat moet beter?

Het jaarverslag voldoet niet aan de voorschriften

Er ontbreekt informatie. Het bestuur moet dit herstellen. De intern toezichthouder moet in het jaarverslag helder rapporteren over de doelmatigheid van de besteding van middelen en de verantwoording van zijn toezicht daarop.

Vervolg

Omdat het bestuur voldoet aan de basiskwaliteit is er geen aanleiding voor het maken van vervolgspraken en onderzoeken we het bestuur en samenwerkingsverband opnieuw over vier jaar.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het vierjaarlijks onderzoek	6
2.	Resultaten vierjaarlijks onderzoek	9
3.	Resultaten verificatie-activiteiten	17
4.	Reactie van het bestuur	19

1. Opzet van het vierjaarlijks onderzoek

De Inspectie van het Onderwijs heeft in september 2022 een vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd bij Stichting SWV Passend Onderwijs IJmond. In een vierjaarlijks onderzoek staan de volgende onderzoeksvragen centraal:

1. Voert het samenwerkingsverband de aan hem opgedragen wettelijke taken uit en realiseert het de daaraan verbonden doelstellingen van passend onderwijs?
2. Waarborgt het bestuur met zijn (be)sturing de kwaliteit van het samenwerkingsverband en is er sprake van deugdelijk financieel beheer?

Werkwijze

Het onderzoek richt zich op onderstaande standaarden op het niveau van het bestuur.

Standaard	Onderzocht
Realisatie passend onderwijs	
RPO1 Dekkend netwerk van voorzieningen	•
RPO2 Regionale samenwerking	•
RPO3 Advisering en beoordeling toelaatbaarheid	•
Besturing, kwaliteitszorg en ambitie	
BKA1 Visie, ambities en doelen	•
BKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur	•
BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog	•

Om antwoord te geven op de onderzoeksvragen voeren we onderzoeks- en verificatie-activiteiten uit. Daarbij betrekken we belanghebbenden bij het samenwerkingsverband.

Onderzoeksactiviteiten

Het vierjaarlijks onderzoek hebben we op maat ingericht en bestond uit onderstaande activiteiten.

Documentanalyse

Voorafgaand aan het onderzoek hebben we documenten van en over het bestuur en samenwerkingsverband geanalyseerd, waaronder het ondersteuningsplan 2020-2024, het jaarverslag 2021 en het jaarplan 2022 alsmede diverse documenten die het samenwerkingsverband ons heeft toegestuurd ter onderbouwing van de resultaten passend onderwijs en de kwaliteitszorg.

Rondetafelgesprekken

We voerden rondetafelgesprekken met ouders, leraren uit het gespecialiseerd en regulier onderwijs, schakelfunctionarissen tussen het samenwerkingsverband en de scholen. We spraken ook met schoolleiders uit het gespecialiseerd en regulier onderwijs over hun ervaringen met het samenwerkingsverband. Met de gemeentelijke (zorg)partners bespraken we de rol die het samenwerkingsverband in de regio vervult in de aansluiting tussen het onderwijs en de jeugdhulp. Tot slot voerden we een startgesprek met de directeur-bestuurder.

Verificatie-activiteiten

We hebben dit onderzoek mede ingericht met verificatie-activiteiten op aangesloten scholen van het samenwerkingsverband. Met verificatie-activiteiten toetsen we in hoeverre het bestuur zicht heeft op de kwaliteit van het samenwerkingsverband en het financieel beheer en hoe het bestuur daarop stuurt. We verwachten van het bestuur dat het zicht heeft op de uitvoering van de afspraken uit het ondersteuningsplan binnen het samenwerkingsverband en op de scholen en dat het hierop stuurt. Daarnaast geven de verificaties ons zicht op enkele aspecten van passend onderwijs op de bezochte scholen.

Onderzoeksdag

Op de onderzoeksdag voerden we gesprekken met het intern toezicht en de ondersteuningsplanraad over de (kwaliteit van de) uitvoering van de wettelijke taken van het samenwerkingsverband, de kwaliteitszorg en het financieel beheer.

We sloten de onderzoeksdag af met een bestuursgesprek met het bestuur over de (be)sturing van het samenwerkingsverband en de bijdrage die het levert aan de realisatie van passend onderwijs in de regio. Hierna gaven we een terugkoppeling van onze bevindingen en oordelen.

Signalen

In de voorbereiding van ieder onderzoek kijken we naar eventuele signalen die bij de inspectie zijn binnengekomen. Soms heeft dat gevolgen voor de uitvoering van het onderzoek. Er zijn geen signalen over het bestuur bij ons binnengekomen.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de resultaten van het onderzoek op bestuursniveau, inclusief een samenvattend oordeel. De paragrafen 2.1 en 2.2 geven onze oordelen en bevindingen op de standaarden uit respectievelijk de kwaliteitsgebieden Realisatie passend onderwijs en Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. De afspraken over het vervolgtoezicht zijn opgenomen in paragraaf 2.3. In hoofdstuk 3 staan

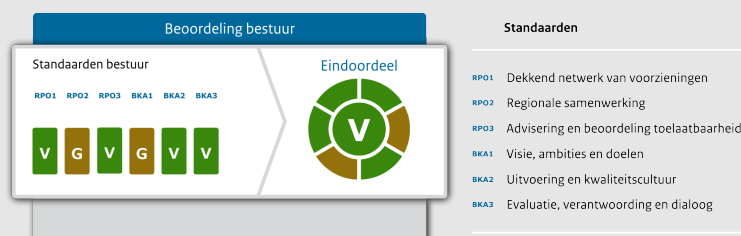
de bevindingen vanuit de verificatiebezoeken op de scholen. In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en rapportage opgenomen.

2 . Resultaten vierjaarlijks onderzoek

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek op bestuursniveau.

Samenvattend oordeel

In onderstaande figuur zijn de resultaten samengevat. Te zien is wat het eindoordeel is op bestuursniveau en de oordelen op de onderliggende standaarden.

We concluderen dat het samenwerkingsverband de aan hem opgedragen wettelijke taken binnen het kwaliteitsgebied Realisatie passend onderwijs realiseert. We beoordelen de standaarden RPO1 en RPO3 daarom als Voldoende. Het samenwerkingsverband werkt intensief samen met verschillende betrokken gemeenten en jeugdhulp vooral de praktisch zichtbare uitwerking van deze samenwerking in het opstellen van een gezamenlijke uitvoeringsagenda en de fysieke kernteams overleggen op de scholen vallen hierbij positief op. Daarom waarderen we de standaard RPO2 als Goed.

Uit ons onderzoek blijkt dat het gezamenlijk opgestelde beleid door de hele organisatie wordt doorleefd. Zo is het binnen alle gremia gebruikelijk om de besprekpunten op de agenda's te categoriseren onder de met elkaar afgesproken ambities en doelen. Van de kwaliteitszorg alsmede de verantwoording en de dialoog over resultaten van het samenwerkingsverband met betrokkenen en belanghebbenden, hebben we vastgesteld dat dit voldoende is uitgewerkt maar dat er nog verbeteringen mogelijk zijn. Naast de kwantitatieve analyses liggen er kansen voor het samenwerkingsverband om ook kwalitatieve bevindingen te betrekken in de evaluaties. Het gaat er dan vooral om dat er ook wordt beschreven wat het bestuur van de opgehaalde resultaten vindt en welke vervolgacties er volgen op het behaalde resultaat.

We beoordelen daarom binnen het kwaliteitsgebied Besturing,

kwaliteitszorg en ambitie de standaarden BKA2 en BKA3 als Voldoende en waarderen de standaard BKA1 als Goed.

2.1. Realisatie passend onderwijs

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van het kwaliteitsgebied Realisatie passend onderwijs. Vervolgens geven we hier een toelichting op.

REALISATIE PASSEND ONDERWIJS	O	V	G
RPO1 Dekkend netwerk van voorzieningen		●	
RPO2 Regionale samenwerking			2
RPO3 Advisering en beoordeling toelaatbaarheid		●	

RPO1. Dekkend netwerk van voorzieningen

Wij beoordelen de kwaliteit op de standaard RPO1 Dekkend netwerk van voorzieningen als Voldoende.

Het samenwerkingsverband zet zich actief in om alle leerlingen zoveel als mogelijk 'thuis nabij' naar school te laten gaan.

Vanuit het samenwerkingsverband wordt actief begeleiding geboden binnen de reguliere scholen om thuisnabij onderwijs te bevorderen. Scholen kunnen ook gebruik maken van expertise vanuit bv de Fakkel (nieuwkomers) of Via Nova (hoogbegaafdenproblematiek) voor vragen omtrent de ondersteuning van leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte.

De scholen binnen het samenwerkingsverband hebben nog niet allemaal duidelijk beschreven welke (extra) ondersteuning zij bieden, anders dan de in het ondersteuningsplan omschreven basisondersteuning. Wij hebben geconstateerd dat op de scholen verschillend wordt gedacht over de invulling van de term 'extra ondersteuning'. Het is van belang dat dit onderling inhoudelijk wordt afgestemd zodat het dekkend netwerk binnen het samenwerkingsverband inzichtelijk gemaakt kan worden. Het samenwerkingsverband werkt sinds kort met het programma Perspectief Op School. De inzet van de verschillende modules van dit programma kan helpen het dekkend netwerk in kaart te brengen. Deze ontwikkeling biedt kansen om in de kernen het gesprek aan te gaan omtrent het onderling afstemmen van de extra ondersteuningsmogelijkheden op de scholen.

RPO2. Regionale samenwerking

Het samenwerkingsverband werkt intensief samen met verschillende betrokken gemeenten en jeugdhulp in de regio. Dit leidt tot de waardering Goed op deze standaard.

Het samenwerkingsverband heeft samen met de vijf betrokken gemeenten en het voortgezet onderwijs een uitvoeringsagenda opgesteld zodat iedereen werkt aan gezamenlijk opgestelde doelen. We constateren dat het samenwerkingsverband erin slaagt inhoudelijk samen te werken met ketenpartners (gemeenten, voorschoolse opvang, voortgezet onderwijs). Vanuit een gezamenlijk gedragen visie zijn speerpunten geformuleerd van waaruit een werkagenda is opgesteld. Afspraken zijn vastgelegd in de uitvoeringsagenda onderwijs-jeugd en staan direct in relatie tot de doelstellingen uit het ondersteuningsplan.

Op de scholen voeren de intern begeleider, directeur, betrokken medewerkers vanuit; gemeentelijke of gemeenschappelijke gezondheidsdienst (GGD), centrum jeugd en gezin (CJG), jeugd maatschappelijk werk (JMW), de aan de school verbonden consulente en de leerplichtambtenaar een afstemmingsgesprek.

Het doel van dit gesprek is om, vanuit de Uitvoeringsagenda zicht te krijgen op de samenwerking binnen de kernteams. Positief neveneffect van deze gesprekken is dat collega's vanuit de scholen, gemeente en andere partners elkaar weten te vinden en elkaar zo laagdrempelig eerder benaderen.

In netwerkgroepen werken professionals vanuit onderwijs, gemeenten en jeugdhulp samen aan het uitvoeren van de uitvoeringsagenda door bijvoorbeeld in te zetten op het leren omgaan met externaliserend gedrag (project Wegwijs in gedrag) en Brede taalontwikkeling.

RPO3. Advisering en beoordeling toelaatbaarheid

De praktijk van het adviseren en besluiten over de toelaatbaarheid van leerlingen tot specialistisch onderwijs vinden we voldoende zorgvuldig. We beoordelen de standaard als Voldoende.

Consulenten en specialisten, in dienst van het samenwerkingsverband, worden door scholen benaderd voor advies en zijn betrokken op school-, klas- of leerlingniveau. Scholen geven aan dit als zeer waardevol en kwaliteitsverhogend te ervaren. Consulenten kunnen ook ingezet worden om ouders met raad en daad ter zijde te staan. Ook ouders hebben aan ons aangegeven dit zeer te waarderen.

Het lukt het samenwerkingsverband goed om vanuit het gedachtegoed dat het kind centraal moet staan integraal te arrangeren. Op het moment dat een leerling extra ondersteuning nodig heeft organiseert de school een overleg met het geformeerde ondersteuningsteam (leerkracht, ouders, intern begeleider, consulente vanuit het samenwerkingsverband en andere betrokken specialisten). Er wordt gezamenlijk een plan opgesteld hoe voor de leerling de juiste ondersteuning kan worden georganiseerd. De uitvoering van het plan vindt op de school plaats. De extra ondersteuning wordt georganiseerd vanuit het ondersteuningsbudget van school.

De visie van ouders wordt gedurende het proces betrokken. Op het moment dat het dossier compleet is welke nodig is om een toelaatbaarheidsverklaring af te geven voor een plaats binnen het gespecialiseerd onderwijs verloopt de procedure vlot en zorgvuldig. De verantwoordelijkheid rondom de besteding van de middelen wordt bewust op schoolniveau in de organisatie belegd. Wij hebben tijdens de gesprekken geconstateerd dat deze keuze er incidenteel voor zorgt dat ouders worden belast met financiële zorgen en onzekerheid omtrent de inzet van extra ondersteuning voor hun kind.

Deze werkwijze zorgt ervoor dat voor de overgang tussen het regulier en speciaal onderwijs goed verloopt. Dit draagt positief bij aan de kwaliteit van het dekkend netwerk. Het samenwerkingsverband kan de procedure zoals deze nu wordt gehanteerd nog beter inzetten om de eigen doelstellingen te bereiken. Denk aan het terugdringen van de administratieve last en het verlagen van het deelnamepercentage aan het gespecialiseerd onderwijs. Van de scholen wordt nu verwacht dat zij zelf een dossier aanleveren binnen het programma; TOP dossier. Het aanleveren van een dergelijk uitgebreid dossier vraagt veel inzet en administratieve handelingen voor de scholen. Wij hebben geconstateerd dat het volgen van de vastgestelde ondersteuningsroute per school verschilt (wanneer start je met de inzet van TOP-dossier en wanneer stel je een ontwikkelingsperspectief (opp) op?). De toelaatbaarheidscommissie kan hier een meer overkoepelende, adviserende rol in nemen met als doel uniformiteit te creëren qua uitwerking van de vastgestelde ondersteuningsroute waardoor het gebruik van `TOP dossier` efficiënter wordt.

2.2. Besturing, kwaliteitszorg en ambitie

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van het kwaliteitsgebied Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. Vervolgens geven we hier een toelichting op.

BESTURING, KWALITEITSZORG EN AMBITIE	O	V	G
BKA1 Visie, ambities en doelen			<i>g</i>
BKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur		•	
BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog		•	

BKA1. Visie, ambities en doelen

Wij beoordelen de kwaliteit op de standaard Visie, ambities en doelen als Goed.

In het ondersteuningsplan is een breed gedragen, heldere visie geformuleerd in drie ambities welke uitgewerkt zijn in concrete

speerpunten en meetbare doelen.

1. "We werken aan inclusiever onderwijs";
2. "We vormen een professionele onderwijs- en leergemeenschap in de IJmond";
3. "We werken integraal samen als professionals in onderwijs, jeugdteams en jeugdhulp."

Daarnaast is een informatief stelsel van kwaliteitszorg ingericht, wat de schoolbesturen helpt om te sturen op het behalen van de doelen uit het ondersteuningsplan. Het bestuur voert jaarlijks een gesprek met ieder schoolbestuur over de realisatie van passend onderwijs op basis van eigen informatiebronnen en van door de scholen aangeleverde informatie. Vanuit het kwaliteitszorgstelsel heeft het bestuur zicht op de uitvoering van passend onderwijs en wat er zich binnen en rond het samenwerkingsverband afspeelt. Concrete meetbare doelen stellen het samenwerkingsverband in staat te monitoren of het deze ook waarmaakt.

In het jaarplan zijn de financiële middelen gekoppeld aan doelen. Deze koppeling maakt het mogelijk dat het gesprek over de inzet van middelen op verschillende niveaus gevoerd kan worden. Scholen beheren en besteden zelf de middelen voor de basis- en extra ondersteuning. Vervolgens worden er op schoolniveau door de consultants gesprekken gevoerd omtrent de doelmatige besteding van deze middelen (zijn de gestelde doelen op schoolniveau bereikt en hoe zijn de middelen daarbij ingezet). Scholen worden op deze manier eigenaar en zijn verantwoordelijk voor de besteding van de passend onderwijsgelden. In de meerjarenbegroting is de koppeling tussen middelen en doelen minder duidelijk zichtbaar. Het kwaliteitssysteem kan nog verder worden doorontwikkeld door de meerjarenbegroting ook inhoudelijk duidelijker af te stemmen op de ambities van het samenwerkingsverband.

BKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur

Binnen het samenwerkingsverband wordt op verschillende niveaus gewerkt aan het behalen van de gestelde doelen. Om zicht te houden op deze ontwikkelingen zijn voor alle overlegvormen de agenda's op elkaar afgestemd qua opzet en lay-out. Ieder agendapunt valt onder een overkoepelende ambitie en indien mogelijk ook direct onder een te behalen doel. Als er aan een doel wordt gewerkt wordt er een kwaliteitskaart opgesteld. Zo weten alle betrokkenen wie aan welke doel werkt en wat de stand van zaken is. Het thema; `Doelmatige en rechtmatige besteding van middelen` wordt structureel betrokken bij het opstellen en evalueren van doelen. Hiermee wordt het zicht op doelmatigheid van de inzet van middelen steeds beter.

Het samenwerkingsverband heeft de regio verdeeld in kernen. De kernen bepalen vanuit de afspraken uit het ondersteuningsplan welke speerpunten zij binnen de regio willen prioriteren. De kernen worden

gefaciliteerd met zowel een trainings- als innovatiebudget om invulling te geven aan de uitwerking van de speerpunten welke zij gekozen hebben.

Het bestuur, verdeeld in een dagelijks en een algemeen bestuur, is zich bewust van de complexiteit qua invulling van zijn rol binnen het toezichthoudend orgaan (het algemeen bestuur) alsmede zijn rol als schoolbestuurder. Deze complexiteit staat ook beschreven in het toezichtskader. Wij hebben geconstateerd dat niet alle schoolbestuurders op de hoogte zijn van het toezichtskader dat gebruikt wordt binnen het samenwerkingsverband.

De beschrijving van de rollen binnen het bestuur alsmede de bijbehorende bevoegdheden en verantwoordelijkheden staan in de geldende statuten verwarrend omschreven. Daar er in de komende periode voor het samenwerkingsverband een nieuwe directeur bestuurder zal worden gezocht kan het helpend zijn de taken en verantwoordelijkheden, zoals afgesproken binnen de bestuurlijke inrichting helder te formuleren in de officiële stukken.

BKA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog

Het bestuur evalueert, door middel van kwartaalrapportages, analyse van verzamelde data, voortgangsgesprekken en resultaten uit het kernoverleg en kernteam (jeugd) gesprekken, in hoeverre de ambities, de doelen en het beleid worden gerealiseerd. Op deze manier krijgt het bestuur zicht op de gerealiseerde kwantitatieve en kwalitatieve resultaten. Het bestuur stelt wanneer nodig het beleid bij en treft passende maatregelen om de kwaliteit van de uitvoering van de taken te borgen. Het bestuur houdt ook vast aan gekozen beleid en maakt bewust keuzes om ingezet beleid de tijd te geven tot ontwikkeling te komen (zo krijgt de ambitie om te werken vanuit een kern de tijd om zich te ontwikkelen en worden successen actief gedeeld).

De reflectie op de uitkomsten van de evaluatie kan inhoudelijk sterker. Met name de vragen; wat vinden wij van het behaalde resultaat, zijn wij tevreden, en wat is het effect op vervolgstappen, kunnen sterker geïmplementeerd worden binnen het kwaliteitszorgsysteem.

Het samenwerkingsverband voert periodiek een dialoog met de ondersteuningsplanraad (opr). De opr geeft aan dat de directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband haar goed informeert over ontwikkelingen binnen het samenwerkingsverband en haar faciliteert met administratieve ondersteuning. Als er behoefte is aan scholing dan kan de opr dit organiseren. Het bestuur kan de opr helpen in het zich verder ontwikkelen als kritische gesprekspartner als het vanuit de toezichthoudende rol onderwerpen bespreekt met de raad. Daarmee kan de opr ook een voor het bestuur waardevolle tegenspraak invullen. Het wettelijk verplichte overleg tussen de toezichthouder en de opr is nog niet gepland en dat moet het bestuur gaan organiseren.

Het samenwerkingsverband kent de scholen een leerlinggebonden

budget toe om invulling te geven aan de basis- en extra ondersteuning. Zij maakt hierin een financieel onderscheid tussen de basis en de extra ondersteuningsmiddelen. Het bestuur heeft onvoldoende inzichtelijk gemaakt wat binnen de scholen valt onder basisondersteuning danwel extra ondersteuning. Het bestuur kan hierdoor (nog) niet analyseren hoe de middelen voor basisondersteuning (en extra ondersteuning) door de schoolbesturen aan passend onderwijs zijn besteed en welk effect daarmee is bereikt.

Het jaarverslag voldoet niet aan de voorschriften, er ontbreekt informatie. De intern toezichthouder moet in het jaarverslag helder rapporteren over de doelmatigheid van de besteding van middelen en de verantwoording van zijn toezicht daarop. Wij geven hiervoor een herstelopdracht en vertrouwen er op dat de intern toezichthouder hier in het jaarverslag 2022 meer aandacht aan besteedt (artikel 165, WPO).

2.3. Afspraken over vervolgtoezicht

We houden voor dit bestuur de reguliere termijn aan van vier jaar. Dat betekent dat we het bestuur in principe over vier jaar weer onderzoeken.

Voor de wettelijke tekortkomingen krijgt het bestuur herstelopdrachten die in onderstaand schema staat/staan vermeld.

Tekortkoming	Wat verwachten wij van het bestuur?	Wat doen wij?
Bestuur		
BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog De intern toezichthouder legt in het jaarverslag geen verantwoording af over zijn handelen en de resultaten die dat handelen heeft opgeleverd (Artikel 1 en artikel 3, sub f, RJO, jo. artikel 165, WPO).	Het bestuur zorgt ervoor dat in het jaarverslag voortaan een verantwoording over het handelen van de intern toezichthouder en de resultaten die dat handelen heeft opgeleverd wordt opgenomen.	Wij vertrouwen erop dat het bestuur dit onderdeel in het eerstvolgende jaarverslag opneemt.
BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog Het bestuur heeft geen overleg georganiseerd tussen de intern toezichthouder en de opr (artikel 3.3, zesde lid, WVO 2020).	Het bestuur organiseert tenminste tweemaal per jaar een overleg tussen het intern toezicht en de opr.	Wij vertrouwen er op dat het bestuur deze tekortkoming herstelt.

De reden dat wij het herstel overlaten aan het bestuur is dat we constateren dat het bestuur op dit moment in staat is de kwaliteit van de uitvoering van zijn taken voldoende te waarborgen.

3. Resultaten verificatie-activiteiten

Wij hebben verificatie-activiteiten uitgevoerd op enkele scholen uit het samenwerkingsverband. Tijdens verificatie-activiteiten gaan we na of scholen de afspraken uit het ondersteuningsplan nakomen. We verwachten van het bestuur van het samenwerkingsverband dat het zicht heeft op deze uitvoering in de praktijk en dat het hierop stuurt.

We zijn dit nagegaan op de volgende (speciale) basisscholen:

- Rkbs de Sleutelbloem (06FF|C1)
- IKC Floriant (24RH|C1)
- Basisschool het Rinket (05HH|C1)
- Heliomare onderwijs (01MI|OKE 01|SO)

Conclusie

We stellen vast dat:

1. de bezochte scholen bijna alle afspraken uit het ondersteuningsplan voldoende naleven;
2. het beeld dat het bestuur van het samenwerkingsverband heeft over het nakomen van de afspraken overeenkomt met onze bevindingen;
3. het bestuur het nakomen van de afspraken uit het ondersteuningsplan systematischer kan monitoren en handhaven.

We verifieerden bij de scholen de volgende afspraken uit het ondersteuningsplan en we bespraken de bevindingen per afspraak.

1. Ontwikkelingsperspectief

Afspraak:

Voor alle leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte wordt de ondersteuningsroute gevolgd.

Onze bevindingen:

Op de bezochte scholen was niet voor iedere leerling met een extra ondersteuningsbehoefte een ontwikkelingsperspectief aanwezig waarover instemming met de ouders is verkregen. Scholen maken eigen keuzes en afwegingen omtrent de inzet van TOP-dossier of ontwikkelingsperspectief. Deze keuzes zijn niet altijd conform de vastgestelde ondersteuningsroute. Vervolgens zijn ook niet alle vastgestelde ontwikkelingsperspectieven op de juiste manier geregistreerd.

2. Basis ondersteuning - extra ondersteuning

Afspraak:

De scholen en het samenwerkingsverband hebben zicht op de basis- en extra ondersteuning die elke school biedt, omdat dit per school is

vastgelegd in een overzichtelijk en gebruiksvriendelijk schoolondersteuningsprofiel (sop).

Onze bevindingen:

Op de scholen die we bezocht hebben hebben wij schoolondersteuningsprofielen gezien die actueel en geldig zijn. Wij hebben geconstateerd dat de scholen het moeilijk vinden om onderscheid te maken tussen wat onder de basis ondersteuning valt en wat onder de extra ondersteuning. Dit beeld correspondeert met wat het bestuur ons heeft meegegeven en de interventies welke het bestuur hiervoor heeft ingezet ter verbetering.

3. Inclusief onderwijs

Afspraak:

Inclusief onderwijs definiëren wij als: 'dat een leerling onderwijs ontvangt op de school waar hij/zij naar toe zou gaan als hij/zij geen extra ondersteuning nodig zou hebben'.

Onze bevindingen:

Op de scholen, en ook tijdens de gesprekken, hebben wij mooie voorbeelden gezien van gerealiseerd thuis nabij onderwijs voor kinderen met een intensieve ondersteuningsbehoefte. Het lukt de scholen steeds beter om invulling te geven aan deze ambitie.

4. Werken vanuit de kernen

Afspraak:

Binnen de kernen overleggen scholen met elkaar hoe zij samen kunnen werken aan passend, inclusief onderwijs.

Onze bevindingen:

We hebben uiteenlopende verhalen gehoord over hoe de kern functioneert per regio. Dit beeld correspondeert met de analyse van het samenwerkingsverband. Wat positief is opgevallen is dat de successen gedeeld worden op de website en zo de aandacht wordt gevestigd op de mogelijkheden en positieve effecten van verregaande samenwerking tussen de scholen.

5. Inzet van expertise

Afspraak:

Het SWV PO IJmond wil:

- expertise bieden aan scholen zodat zij goed passend en thuisnabij onderwijs kunnen organiseren;
- dat de specifieke kennis en expertise beschikbaar komt voor de scholen en dat zij hiervan leren.

Onze bevindingen:

Scholen maken intensief gebruik van het aanbod vanuit consultants en experts. Ook het professionaliseringsaanbod vanuit het samenwerkingsverband is divers en wordt effectief en actief gebruikt door de scholen.

4. Reactie van het bestuur

Hieronder geeft het bestuur aan op welke wijze het de bevindingen uit het onderzoek betreft bij de verdere ontwikkeling van het samenwerkingsverband en de bestuurlijke kwaliteitszorg.

Het rapport is een reële weergave van de ontwikkelingen die in ons samenwerkingsverband de afgelopen jaren hebben plaatsgevonden. Als we het totale onderzoeksverslag overzien dan zijn we trots op het behaalde resultaat. We zien dat als een waardering voor de inspanningen die we als netwerkorganisatie samenwerkingsverband met alle scholen en hun medewerkers, schoolbesturen, partners in en om het onderwijs, gemeenten en de medewerkers van het team van het SWV PO IJmond, hebben gerealiseerd. Met de beoordeling van goed op Regionale samenwerking (RPO2) en Visie ambitie en doelen (BKA1) zijn we zeer tevreden.

Ook zijn we blij dat ons dekkend netwerk van voorzieningen (RPO1) een voldoende beoordeling krijgt. Naast het gespecialiseerde onderwijs hebben we diverse tussen- of extra voorzieningen, zoals praktijkklassen en Day a Week School, die beantwoorden aan de behoefte om inclusiever onderwijs te organiseren. Op niveau van het kernoverleg staan er nog diverse initiatieven op stapel die inspelen op de behoefte van de scholen van die kern, om nog inclusiever te gaan werken.

We maken gebruik van het instrument Perspectief op School waarmee scholen onder meer hun schoolondersteuningsprofiel (sop) opstellen. Alle scholen hebben een sop. De inspectie heeft geconstateerd dat niet van alle scholen een recent sop voor ouders te vinden is. We zullen hier werk van maken om dit op korte termijn te herstellen.

We zijn blij met de beoordeling van voldoende op de standaard Advisering en beoordeling toelaatbaarheid (RPO3). Door onze werkwijze waarin we de koppeling maken tussen de toelaatbaarheidsverklaring (TLV) en de toelaatbaarheid, creëren we een zorgvuldige en soepele overstap voor leerlingen. Dit zorgt voor een grote slagingskans en hoge mate van tevredenheid bij ouders en scholen voor gespecialiseerd onderwijs.

Bij de standaard Uitvoering en kwaliteitszorg (BKA2) is de voldoende herkenbaar omdat we met het instrument dat Perspectief op School ons biedt al goede stappen hebben gezet om de kwaliteitszorg nog beter neer te zetten en we gaan deze ingeslagen weg verder.

Ten aanzien van de standaard Evaluatie, verantwoording en dialoog (BKA3), is de voldoende herkenbaar. De te ondernemen stappen om de geconstateerde tekortkomingen te herstellen, pakken we op. In het jaarverslag 2022 zal de intern toezichthouder verantwoording afleggen over zijn handelen en de resultaten die dat handelen heeft opgeleverd (Artikel 1 en artikel 3, sub f, RJO, jo, artikel 165, WPO).

Verder zal ervoor gezorgd worden dat het bestuur tenminste twee maar per jaar een overleg organiseert tussen de intern toezichthouder en de opr (artikel 3.3, zesde lid, WVO 2020). Onder andere door de invloed van de pandemie heeft dat overleg de afgelopen twee jaar slechts 1 x plaatsgevonden.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

